

Sammanfattning

Enligt Patientsäkerhetslagen 2010:659 skall varje vårdgivare senast den 1:a mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse som beskriver hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår och vilka åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten samt vilka resultat som har uppnåtts.

Region Västmanlands Patientsäkerhetsberättelse 2017 föreligger.

Region Västmanlands patientsäkerhetsarbete följer Program för Patientsäkerhet. Hygienåret 2017 har inneburit aktiviteter varje månad för att minska antalet vårdrelaterade infektioner. För att förhindra iatrogen, av vården förorsakat läkemedelsberoende pågår ett regionövergripande arbete som även tar sikte på att förbättra omhändertagandet vid utvecklat beroende, ett viktigt förbättringsarbete för att öka patientsäkerheten. Suicidprevention uppmärksammas på alla nivåer och samordnare för arbetet är nu tillsatt. En arbetsplatsförlagd breddutbildning för all personal har startat upp och kommer att ske inom samtliga vårdverksamheter under 2017-2018. Patientsäkerhetskulturen har mätts under året.

För år 2017 ses färre antal lex Maria-ärenden. Minskningen förklaras av färre suicid och färre oklara dödsfall. Antalet avvikelserapporterade suicidförsök visar en fortsatt minskning för tredje året i rad. Antalet vårdrelaterade infektion har minskat och Region Västmanland uppvisar goda resultat avseende minskad antibiotikaanvändning.

Däremot har trycksåren ej minskat trots stora ansträngningar med trycksårsombud, utbildning och patientinformation utan är på en oförändrat hög nivå. Planering pågår för att fokusera på trycksårsprevention under år 2018.

Beskrivning av ärendet

Region Västmanland arbetar målmedvetet för att öka patientsäkerheten och successivt utveckla en säkerhetskultur, som kännetecknas av hög riskmedvetenhet och ett aktivt riskreducerande arbetssätt. Arbetet betonar systemsyn i stället för individualsyn och strävar efter en lärande organisation, där rapportering av avvikelser ses som en naturlig del av förbättringsarbetet och en nödvändighet för ett framgångsrikt insättande av förebyggande åtgärder.

Region Västmanlands övergripande mål är i enlighet med de nationella:

- Minska antalet vårdskador¹, en nollvision för undvikbara skador.

¹ Med vårdskada menas lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid en patients kontakt med hälso- och sjukvården

- En patientsäkerhetskultur som kännetecknas av patientens delaktighet och medverkan samt ett förebyggande arbetssätt.

Program Patientsäkerhet för Region Västmanlands fastställdes av fullmäktige i april och dess syfte är att vidmakthålla det arbete som den Nationella Patientsäkerhets-satsningen ² lagt grund för och ytterligare utveckla patientsäkerheten. Programmet omfattar sex målområden för tidsperioden 2017-2020.

Det systematiska patientsäkerhetsarbetet har bedrivits i enlighet med detta:

1. Antalet allvarliga vårdskador ska minska
2. Vårdrelaterade infektioner ska minska
3. Trycksår ska minska
4. Läkemedelsanvändningen ska vara säker
5. Suicidprevention ska förbättras
6. Förbättrad Patientsäkerhetskultur

Region Västmanlands patientsäkerhetsarbete håller en mycket hög nivå och arbetet är inriktat på att ingen patient skall drabbas av vårdskada. Allvarlig vårdskada eller risk för sådan anmäls enligt lex Maria. För år 2017 ses färre antal lex Maria-ärenden. Minskningen förklaras av färre suicid och färre oklara dödsfall.

Hygienåret 2017 har inneburit aktiviteter varje månad för att minska antalet vårdrelaterade infektioner. Resultatet har också förbättrats jämfört med föregående år.

Däremot har trycksåren ej minskat trots stora ansträngningar med trycksårsombud, utbildning och patientinformation utan är på en oförändrat hög nivå. Planering pågår för att fokusera på trycksårsprevention under år 2018.

Region Västmanland uppvisar goda resultat avseende minskad antibiotikaanvändning. För primärvården har specifika satsningar genomförts för att nå detta mål. Även avseende fördjupade läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelse visas förbättrade resultat. För att förhindra iatrogen, av vården förorsakat läkemedelsberoende pågår ett regionövergripande arbete som även tar sikte på att förbättra omhändertagandet vid utvecklat beroende, ett viktigt förbättringsarbete för att öka patientsäkerheten.

Suicidprevention uppmärksammas på alla nivåer och samordnare för arbetet är nu tillsatt. En arbetsplatsförlagd breddutbildning för all personal har startat upp och kommer att ske inom samtliga vårdverksamheter under 2017-2018. Regionen har också deltagit i projektet "Säker suicidprevention" tillsammans med LÖF³. Den internationella Suicidpreventionsdagen den 10:e september uppmärksammades med föreläsningar och dialog. Antalet avvikelserapporterade suicidförsök visar en fortsatt minskning för tredje året i rad och antalet suicid efter en vårdkontakt är betydligt färre jämfört med åren 2013-2014.

² Den Nationella Patientsäkerhets-satsningen pågick mellan år 2011-2014 och finns beskrivet i rapporten På väg mot en säkrare vård ISBN: 978-91-7585-245-4

³ LÖF Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag

Patientsäkerhetskulturen är en del av organisationskulturen och präglas av rådande värderingar och normer i organisationen. Patientsäkerhetskulturenkäten som tidigare genomförts 2011 och 2014 upprepades år 2017 och omfattade för första gången samtliga vårdgivare. Resultatet visar på gott samarbete inom enheterna och öppenhet i kommunikation kring avvikelser medans förbättringsområden finns avseende samarbetet mellan enheter och benägenheten att rapportera avvikelser. Handlingsplaner kommer nu att tas fram för fortsatt förbättringsarbete.

Att ge möjlighet till patienter och närstående att medverka till en säker vård samt att kunna få ge förslag till förbättringar är en del av hög patientsäkerhetskultur. Region Västmanland arbetar för att flera verksamheter skall ha brukarråd samt att det skall vara naturligt att vid alla förändringar och förbättringsarbeten ha delaktighet av de som vården är till för. Genom ingång via 1177 till avvikelserapporteringssystemet Synergi kan patienter och närstående direkt skriva sina synpunkter på vården.

Patientsäkerhetsdagen genomfördes för femte året i rad den 11:e maj där verksamheterna visade upp sitt patientsäkerhetsarbete. För andra året utdelades "Säkerhetsnålen" som år 2017 gick till Kirurgavdelning 6 för deras arbete med ständiga förbättringar.

Även inom informationssäkerheten har viktiga steg tagits och en metod för integrerad riskanalys har utarbetats för att tas i bruk år 2018.

De senaste åren har det skett stora framsteg i Region Västmanland när det gäller patientsäkerhet. En kunskapsstyrd och evidensbaserad vård är ett stöd för att säkra kvalitet och säkerhet i vården.

Invånarperspektiv

Patientsäkerheten är av yttersta vikt och Patientsäkerhetsberättelsen skall hållas tillgänglig för medborgarna.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Patientsäkerhetsarbetet bedrivs inom befintliga ramar.

Miljökonsekvenser

Den minskade antibiotikaanvändningen har positiva miljökonsekvenser.

Uppföljning

Ingen särskild uppföljning är aktuell av själva Patientsäkerhetsberättelsen.

Västerås 2017-03-05

Margareta Ehnebom

Chefläkare